

goditev rokov izplačil obvez do tujih upnikov.

Proračunski primanjkljaj na Angleškem znaša 217.937.000 funtov.

V Nemčiji snujejo združitev vseh republikanskih organizacij pod enotnim vodstvom za obrambo proti narodnim socializmom, ki se hočejo polastiti državne oblasti.

Hudi boji v Mandžuriji. Japonske čete so pod vodstvom generala Morija prekoračile reko Liao severno Mukdena ter po temeljiti artilerijski pripravi zavzele kraj Hakumen. S to zmago so Japonci dosegli svoje prva dva cilja nove ofenzive, ker so namreč zasedli po krvavi artilerijski bitki mesto Tungkiangtse. Hakumen, ki leži približno 30 km vzhodno od Tungkiangtseja, je bil sešuj glavno oporišče odpuščenih kitajskih vojakov, ki so poročali vso pokrajino severno Mukdena.

Odstop kitajske vlade v Nankingu. Nacionalna kitajska vlada v Nankingu pod predsedstvom generala Čangkajšeka je odstopila. Čangkajšek je z letalom odpotoval v svoje rojstno mesto Fenghuo. Začasni ministrski predsednik je prošil ministre, naj ostanejo na svojih mestih in ni hotel sprejeti njihove ostavke.

Sestava komisije za proučitev dogodkov v Mandžuriji. Japonci prodirajo vedno dalje v Mandžurijo, ne mence se za Društvo narodov ter groznje veselil. Sedaj sestavljajo mednarodno komisijo, ki se bo podala v Mandžurijo in proučila na licu mesta, ali so krivi krvavega obračuna za posest Mandžurije Japonci ali Kitajci. Preiskovalna komisija bo takole sestavljena: Litton za Anglijo, general Claudel za Francijo, Schnee, poslanec in bivši guverner vzhodne Afrike, za Nemčijo, Aldo Brandini, bivši poslanec v Berlinu za Italijo, Limesa, ravnatelj ameriških železnic v Franciji za svetovne vojne, za Zedinjene države.

*

Procesi za proglašenje svetnikom ali blaženim. Takšnih je sedaj v teku veliko število. Na posamezne države se tako porazdeljujejo: Nemčija 6, Francija 116, Italija 271, Anglija 6, Avstrija 1, Belgija 13, Čehoslovaška 1, Švica 2, Holandska 2, Irska 3, Španija 55, Portugalska 2, Poljska 2, Rumunija 1 in Jugoslavija 1. Iz teh števil se ne da storiti noben zaključek glede na religioznost prebivalstva. Te številke pa dokazujejo, da se drugi narodi veliko bolj brigajo za tiste svoje člane, ki so živeli in umrli v duhu svetosti. Brigajmo se za Slomškovo zaželjeno proglašenje blaženim ter stanovitno molimo v ta namen.

Katolicizem na Angleškem. V katoliško Cerkev je vstopilo 11.980 oseb, v cellem desetletju 121.372. Število duhovnikov se je povečalo za 97 oseb, število cerkva za 46, katoliških srednjih šol za 8, učencev osnovnih šol za 4645, katoli-

GLAVOBOL

je večinoma nervozna bolezen, če hočemo, da se ne ponovi, moramo predvsem ojačati in pomiriti živce. V to svrhu hvalijo čez 35 let staro domače sredstvo — Fellerjev Elsaftuid. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specijalne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

čanov za 28.993, krščenih je bilo skupno 66.128.

Mladina — upanje boljševikov. Boljševiški voditelji so se prepričali, da s starejšimi ljudmi misli brezbožne komunistične države ne morejo uresničiti. Vse preveč je še vere v starejših, bodisi kmetih, bodisi delavcih, pa tudi razumniki. In ta vera se iz src ne da izkoreniniti. Zato gre ves napor brezbožniških komunističnih voditeljev za tem, da preprečijo ukorenitev vere v srcih otrok. Njihovo geslo je: »Brezbožna šola vsepovsod!« V tem letu, to je, v letu 1932, upajo boljševiki splošno šolsko obveznost vsepovsod vpeljati, kajpada pod pogojem, da bodo imeli dovolj denarja za šole in učitelje. Ko pa bodo brezbožne in protibožne šole po vsej Rusiji delovale, bo ustvarjena armada 17 milijonov brezbožnih otrok: tako je zmagoslavno napovedal nedavno na Dunaju bivši boljševiški ljudski komisar za prosveto D. Lunačarsky. Ta nekdanji boljševiški prosvetni minister je tudi odkril, da nameravajo boljševiški voditelji brezbožno vzgojene otroke porabiti za razkristjanitev cele družine. Otroci bodo morali doma zabranjevati in preprečevati vsako versko udjestvovanje staršev in drugih starejših rodbinskih članov. Po državnih zakonih je zabranjeno vsako versko vplivanje matere na lastne otroke. Otroci se postavljajo kot sodniki, špijoni in ovaduhi — lastnih staršev v verskem, pa tudi v političnem oziru. Starši imajo navram otrokom dolžnosti, pravic pa nobenih. Na otroke kot svoje sodelovalce in agitatorje špekulirajo boljševiki ne samo v Rusiji, marveč tudi po drugih državah. Za sebe pridobivajo šoloobvezne otroke in mladoletnike ter jih pošiljajo v krščanska mladinska društva, da bi tamkaj druge člane pokvarili, povzro-

Kako naj

nov naročnik

plača »Slovenskega Gospodarja«?

Veliko naročnikov nam piše dopisnice, da bi jim poslali list. Mi potem pošljemo položnico, in nov naročnik nam pošlje s položnico denar. To gre zelo počasno in traja najmanj 14 dni ali do tri tedne, predno je na ta način vse urejeno. In stroški pošiljatve za to so vključbu temu veliki. Dopisnica stane Din 0.75 in pozneje morate dati na položnico tudi Din 0.50, torej skupaj Din 1.25. Če pa kupite mesto dopisnice poštno nakaznico in pošljete po njej naročnino, Vas stane Din 2.25, torej nekaj več, pa je stvar takoj urejena. Napisati pa morate ob strani nakaznice: **nov naročnik** in natančen naslov.

čili prepire in spore in, če mogoče, društvo razbili. Enkrat pridobljeni otroci se ne dajo več ozdraviti od komunističnega okuženja ali pa le z največjo težavo. Tako delajo komunisti v Nemčiji in zadnji čas tudi v Avstriji in v sosednih državah. Boljševiki upajo, da bodo tam kaj dosegli za sebe prav zadovoljive uspehe, kjer se vzgoja mladine ne vrši po načelih krščanske vere.

*

„Leskovec“ ali „Leškovec“?

Obravnava o krajevnem imenu »Majšperg« — »Lešje« (»Gospodar« št. 49) je dala povod k vprašanju, da-li ni po takem pravilneje tudi pisati »Leškovec« namesto »Leskovec«, katerih imen imamo v Sloveniji v izdatnem številu? — Vprašanje je vseskoj upravičeno in zahteva to tudi kulturno-zgodovinska doslednost, toda v kratkih člankih ni mogoče takoj zaokroženo pojasniti cele skupine sicer sorodnih, pa zelo razpletelih krajevnih imen istega povoda.

Kdor primerja razmere v Lešju ob Dravinjski dolini z onimi v Dolnjih Halozah, razvidi kmalu, da so te povsod iste, naj bo to potem krajina Leskovec ali pa Podlehnik; povsod je vodilna beseda »leh«. V Leskovcu je imel »leh« svoj sedež kje ob cesti, ki vodi čez hrvaško-slovensko mejo mimo grada Trakoššana proti Ptujju. Tudi njegova naloga je bila, zabraniti sovražniku prehod meje, k čemur so mu služila še razna pomožna obrambna mesta kakor »Gradišče« in obe »Varnice«, katera lahko spoznamo kot taka že iz jezikovne podlage same (»grad« in »varno«). Natančno mesto sedeža tega »leha« bi se moralo še natančneje pregledati iz vojaškega vidika, najbrž je pa bilo kje blizu Gornje Varnice ali pa Gradišča, mogoče tudi na razglednem hribu sv. Avgušтина, toda nam za enkrat ni znano, kako so to višino imenovali pred cerkveno označbo.

Ako je torej današnji občini Leskovec za to, da nosi vnaprej jezikovno kakor dosledno opravičeno zgodovinsko ime, se mora to glasiti edinole kot Leskovec, katero je pa vrh tega tudi utemeljeno po drugih virih. V kolikor niso Nemci v srednjem veku, ko so dobili politični vpliv v naših krajinah, prevedli slovenskih imen te vrste, katere smo mi sami skoro do danes izvajali napačno od »leske« (nemško »Hassel, Haselstaude«) v: »Haslach, Haslau, Haselbach« in enako, so pa rabili v listinah še često v slovenskem jezikoslovno pravilnem izvoru kot: »Leschach« (1374, 1429), »Leschaw« (1414), »Leschkowetz« (1500), »Leschkowiz« (1570), iz česar razvidimo, da so naši stari predniki še dobro poznali prvotno podlago vseh imen te vrste.

»Podlehnik.«

V sosedni, vzporedno se raztezajoči dolini ob cesti Ptuj—Rogatec je sedel spet drugi »leh« nekje na hribu »Lehnik«, da zabrani sovražniku prelaz čez gorovje »Macelj«, kojega najvišja točka je 622 m visoka. Naravno je, da so

domačini obronke tega »Lehnik« imenovali kot »Podlehnik«.

Tu se je ime »leh« ali »ljeh«, kakor so ga tudi pisali in posebno izgovarjali, ne samo neokrnjeno ohranilo, nego mi izvemo iz tega nekaj zelo važnega. Številnim nemškim krajevnim imenom, kakor: »Liechteneck (Lehnik), Liechtenstein, Liechtenwald, Liechtmessberg« in nebroj enakih, katera smo brez pomisleka smatrali kot pristno nemška, so se izoblikovala vseskozi na podlagi slovenske besede »ljeh«, zato so tudi dosledno v nemščini pisali, vsaj v starejši dobi, vedno le »Liecht«, ne pa »Licht«. Vsa navedena mesta te vrste, iz katerih so se pozneje razvila razna bobneča rodbinska imena po celi srednji Evropi, nosijo torej zgolj krinko nemškega povoda; v resnici so samo spakedranke slovenske besede »leh« ali »ljeh«.

Iz tega tudi nadalje razvidimo, da se je sicer nanizalo nebroj krajevnih imen na pravilni jezikovni podlagi, toda zabredla so potem v stranpot vsled popačene pisave in pogrešenih prevodov. Jezikoslovno in kulturno pravilna so torej pri nas le imena: Lešje, Lešanje, Lešče, Lešnice i. t. d.; imena kakor: Lesce, Leskovec, Lesinje itd. niso več pristna, ker se že naslanjajo na rastlinsko ime: »leska, lešje«, in nemška imena kakor: Haslach, Haslau, Haseldorf itd. so že dvojno popačena, ker so se razvila iz že v slovenščini ponesrečenega tolmačenja, kajti ravno to je zapeljalo nemškega prevoditelja še dalje na krivo pot. Da se pa vendar razlike ohranijo, so tuintam čudno nastopali; tako so n. pr. na Srednjem Štajerskem (pri Weizu) ime »Leska« za katastralno občino sicer pustili, toda vas samo so pa prevedli na »Haselbach«.

S tem smatramo kar tri navidezno sploh nesorodne skupine krajevnih imen v vodilni obliki »Lešje, Liechteneck, Haslach« na podlagi »leh, ljeh« kot stalno in prepričevalno pojasnjene in sicer brez vsakega nasilstva. Da pa smo s temi tudi na stotine nerazumljivih krajevisnih imen, katera so vedno dala glede njihovega nastanka povod k sporom in prerekavanjem, spravili v red in razčistili obenem tudi naše nekdanje socijalnokulturne razmere, je pa druga vrsta dobička, katero nam nudi nepristransko čiščenje ter raziskovanje y tej znanstveni panogi.

D. Žunkovič.

*

Smrtna kosa. Na sveti dan popoldne je legel k večnemu počitku znani upokojeni nadučitelj g. Anton Porekar, ki je bil celih 36 let nadučitelj na Humu pri Ormožu in je zadnja leta živel v pokoju v Mariboru. Obče znanemu vzgojitelju naše mladine ostani hvaležen spomin, preostalim naše sožalje!

RADION

Tebi ostanem zvesta

Umrl je v Seinici ob Muri v starosti 81 let tamošnji vrli posestnik Jurij Žebot. Blagopokojni je bil oče bivšega poslanca g. Franja Žebota in prava slovenska korenina. Mnogoštevilna uležba pri pogrebu je pričala o njegovi priljubljenosti daleč naokrog. Slava njegovemu spominu, sinu Francu in ostalim sorodnikom naše sožalje!

Nevaren tat koles pobegnil iz zapora. Emerik Čuš je izmaknil zadnji čas v Mariboru več koles. Med drugim je ukradel izpred Zadrugne gospodarske banke lepo kolo mariborskemu vinskemu trgovcu Gnilšek. Ukradeni je posvaril javnost v Slovenskem Gospodarju pred nakupom kolesa. Svarilo je čital »Gospodarjev« naročnik iz Zamrko ve pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in je pripeljal Gnilšek kolo, katerega je bil kupil od neznanca. Na podlagi tega dejstva je policija kmalu izsledila izmoči v osebi Emerika Čuša in ga izročila v jetnišnico mariborskega sodišča. Čuš je pobegnil iz zapora v trenutkih,

ko so ga gnali pred preiskovalnega sodnika. Pobeglega še niso prijeli.

Umrl je na Dobljem pri Prevaljah veleposestnik Jožef Plešivčnik. Rajni je bil obče poznan in priljubljen po Mežiški in Mislinjski dolini ter tast našega dobro znanega kulturnega delavca in pisatelja g. prof. dr. Franca Sušnika v Mariboru. Blagopokojnemu časten ter hvaležen spomin, preostalim naše sožalje!

Vlom. V noči od 21. na 22. decembra so navrtali vlomilci blagajno mariborske bolnice in odnesli 1400 Din

Smrt vsled počene lobanje. V marib. bolnici je preminul 46letni Anton Fras iz Slivniškega Pohorja pri Račjem. A. Fras in sin njegove priležnice J. Černe sta si bila že dalje časa sovražna. Dne 21. decembra je udaril Černe v prepiru Frasa s kolom po glavi, mu razbil lobanjo in zadeva skrajne surovosti je končala za udarjenega s smrtjo.

Ustreljen tihotapec. Med Kapunarjem in Sv. Pankracijem na Radlu ob sever,